

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

BRATISLAVA: 16.4. 2025

ČÍSLO: 16_2/2025

VYBAVUJE: MGR. FONTÁNYOVÁ

STANOVISKO KOMISIE

(ZÁVEREČNÉ POSÚDENIE)

K MATERIÁLU

**NÁVRH ZÁKONA, KTORÝM SA MENÍ A DOPLŇA ZÁKON Č. 461/2003 Z. Z. O SOCIÁLNO
POISTENÍ V ZNENÍ NESKORŠÍCH PREDPISOV A KTORÝM SA MENIA A DOPLŇAJÚ
NIEKTORÉ ZÁKONY**

I. Úvod: Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky predložilo dňa 9. apríla 2025 Stálej pracovnej komisii na posudzovanie vybraných vplyvov (ďalej len Komisia“) na záverečné posúdenie materiál: „*Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony*“. Materiál predpokladá negatívne vplyvy na rozpočet verejnej správy, ktoré sú rozpočtovo zabezpečené, pozitívno-negatívne vplyvy na podnikateľské prostredie, vrátane pozitívno-negatívnych vplyvov na MSP, pozitívne sociálne vplyvy, pozitívne vplyvy na informatizáciu spoločnosti, pozitívne vplyvy služieb verejnej správy na občana a pozitívno-negatívne vplyvy na procesy služieb vo verejnej správe.

II. Pripomienky a návrhy zmien: Komisia uplatňuje k materiálu nasledovné pripomienky a odporúčania:

K vplyvom na manželstvo, rodičovstvo a rodinu

Komisia konštatuje, že navrhované opatrenia majú pozitívny, priamy aj nepriamy vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu. Navrhované opatrenia zjednodušujú prístup k sociálnym dávkam, podporujú digitalizáciu komunikácie medzi poistencom, zamestnávateľom a inštitúciami, čím prispievajú k právnej istote a efektívnosti pri riešení životných situácií týkajúcich sa rodičovstva a osobnej starostlivosti o blízke osoby.

Vecné zdôvodnenie vplyvu na manželstvo, rodičovstvo a rodinu:

1. Zjednodušenie prístupu k dávkam – zavedenie proaktívnych dávok znamená, že žiadateľ nebude musieť o dávku osobitne žiadať, dávka mu bude priznaná automatizovane na základe údajov v informačných systémoch. Toto znižuje administratívnu záťaž tehotných žien a mladých rodín a zvyšuje dostupnosť sociálnej ochrany rodín (mladých rodín).
2. Zvýšenie právnej istoty a komfortu počas tehotenstva a rodičovstva – automatické priznávanie dávok eliminuje riziko nevedomého opomenutia zo strany budúcej matky a tým znižuje stres a zvyšuje sociálnu istotu počas citlivého obdobia.
3. Zlepšenie funkčnosti štátu voči rodinám – tento návrh zefektívňuje štátnu službu voči rodičom a prispieva k dôvere v inštitúcie. Umožňuje lepšiu koordináciu medzi zdravotníckym a sociálnym systémom v prospech rodičov. Samotné zlepšenie

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

sociálneho prostredia v období tehotenstva a narodenia dieťaťa môže mať stabilizačný účinok na rodinné vzťahy.

Rozšírenie okruhu oprávnených osôb pri ošetrovnom na manžela/manželku rodiča, ktorý je nevlastným rodičom dieťaťa:

1. Ide o explicitné rozšírenie práv v oblasti rodinnej solidarity.
2. Podporuje súdržnosť neúplných a rekonštruovaných rodín. Priznáva starostlivosť aj nevlastnému rodičovi, čím reaguje na reálnu demografickú štruktúru rodín.

Oznámenie čísla účtu zamestnávateľom za zamestnanca/možnosť elektronického podania žiadosti o dávky/elektronická tehotenská knižka/elektronické overovanie ošetrovania chorých:

1. Akýkoľvek vplyv debyrokratizácie, zjednodušenie procesov, zjednodušenie prístupu k dávkam môže znamenať zvýšenú starostlivosť o člena rodiny (rodinu), osobitne v prípade akútnej potreby starostlivosti o choré dieťa.
2. Digitalizácia procesov a zavedenie tzv. proaktívnych dávok pri materskom a tehotenskom má priame a vecné vplyvy na rodičovstvo a rodinu (napr. matka dieťaťa nemusí vybavovať „vec“ na úrade, ale svoju energiu a čas venuje starostlivosti o dieťa).

Priamy vplyv na rodinu, manželstvo a rodičovstvo:

1. Odbúravajú administratívne zaťaženie, skracujú dobu spracovania žiadosti a znižujú riziko nesprávneho alebo oneskoreného poskytnutia dávok, čo má priamy pozitívny dopad na životnú situáciu rodín v čase sociálneho znevýhodnenia alebo zvýšenej starostlivosti.
2. Zefektívnením prístupu k dávkam sa posilňuje finančná stabilita rodín (nenastáva finančný stres z dôvodu výpadkov príjmov), najmä počas tehotenstva, starostlivosti o novorodenca alebo pri potrebe ošetrovania blízkych.
3. Skracujú potrebný čas na vybavenie nárokov a zlepšujú prístup k dávkam v čase a v situáciách vyžadujúcich osobnú starostlivosť o dieťa alebo inú blízku osobu. T. j. opatrenia vedú k lepšiemu zosúladieniu pracovných povinností s rodičovskými a opatrovateľskými úlohami.
4. Prispiievajú k rovnováhe medzi prácou a rodinným životom.
5. Zjednodušenie administratívnych úkonov odstraňuje neistotu a stres rodičov (opatrovateľov) v čase ich reálnej potreby.
6. Predstavujú podporu manželstva a rodičovstva v súlade s čl. 41 Ústavy SR.

Návrh má zreteľný a preukázateľný pozitívny vplyv na rodičovstvo a rodinu, preto je plne opodstatnené, aby bol tento vplyv uvedený v doložke vplyvov. Komisia odporúča predkladateľovi, aby v súlade s Jednotnou metodikou na posudzovanie vybraných vplyvov doplnil v závere predkladacej správy text, že predkladaný materiál má vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu.

Ku goldplatingu (všeobecne)

Komisia upozorňuje, že tabuľka zhody, ktorej náležitosti sú upravené v prílohe č. 3 k Legislatívnym pravidlám vlády SR, má obsahovať aj stĺpce 9 a 10, ktoré slúžia k identifikácii goldplatingu a v predloženej tabuľke zhody absentujú. Tabuľku zhody Komisia žiada doplniť o tieto stĺpce.

Komisia si dovoľuje upozorniť, že v stĺpci 9 tabuľky zhody sa uvedie vždy jedna z poznámok identifikácie goldplatingu a jeho charakteristiky. V prípade, že

STÁLA PRACOVNÁ KOMISIA LEGISLATÍVNEJ RADY VLÁDY SLOVENSKEJ
REPUBLIKY NA POSUDZOVANIE VYBRANÝCH VPLYVOV

transponované ustanovenie predstavuje goldplating, je potrebné posúdiť nielen či dochádza ku goldplatingu, ale aj o akú kategóriu goldplatingu ide, a to podľa prílohy č. 3 k Legislatívnym pravidlám vlády SR. Stĺpec 9 môže byť vyplnený napr.: „GP – A písm. a) („rozšírenie na iné subjekty“)“, čo znamená, že goldplating je identifikovaný a ide o kategóriu „rozšírenie na iné subjekty“, kedy sa rozšíril rozsah pôsobnosti smernice na subjekty nad rámec minimálnych požiadaviek smernice. Zároveň sa v stĺpci 10 uvedie oblasť, na ktorú má goldplating vplyv podľa Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov, alebo iná oblasť, na ktorú má goldplating vplyv, pričom ako prvá oblasť sa vždy uvedie oblasť s vplyvom na podnikateľské prostredie, ak je takýto vplyv identifikovaný.

V prípade identifikácie goldplatingu (teda vyplnenia stĺpcov 9 a 10), sa pod tabuľkou zhody uvedie „Vyjadrenie k opodstatnenosti goldplatingu a jeho odôvodnenie“ a to podľa prílohy č. 3 k Legislatívnym pravidlám vlády SR a v zmysle Legislatívnych pravidiel vlády SR sa vyplní aj doložka vybraných vplyvov.

V prípade, že transponované ustanovenie nepredstavuje goldplating, v stĺpci 9 sa uvedie poznámka: „GP – N“, čo znamená, že goldplating nie je identifikovaný a stĺpec 10 sa nevyplní.

III. Záver: Stála pracovná komisia na posudzovanie vybraných vplyvov vyjadruje

súhlasné stanovisko s návrhom na dopracovanie

s materiálom predloženým na predbežné pripomienkové konanie s odporúčaním na jeho dopracovanie podľa pripomienok v bode II.

IV. Poznámka: Predkladateľ uvedie stanovisko Komisie do doložky vybraných vplyvov časť 13. spolu s vyhodnotením pripomienok, ktoré sú uvedené v bode II.

JUDr. Martin Semanco
predseda Komisie